

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาคฤหัสถ์ภาคปกติเข้า เพื่อศึกษาพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาคฤหัสถ์ภาคปกติเข้า เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาคฤหัสถ์ภาคปกติเข้า เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษาคฤหัสถ์ภาคปกติเข้า ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

#### 5.1 สรุปผลการวิจัย

##### ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 70 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.9 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 37.1 อายุ 20 – 21 ปี ร้อยละ 47.1 อายุ 18 -19 ปี ร้อยละ 41.4 และอายุ 22 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 11.4 กำลังศึกษาในชั้นศาสตราจารย์ ปีที่ 1 ร้อยละ 47.1 ชั้นศาสตราจารย์ ปีที่ 2 ร้อยละ 31.4 ชั้นศาสตราจารย์ ปีที่ 4 ร้อยละ 11.4 และชั้นศาสตราจารย์ ปีที่ 3 ร้อยละ 10.0 กำลังศึกษาในคณะสังคมศาสตร์ ร้อยละ 64.3 คณะศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 22.9 และคณะมนุษยศาสตร์ ร้อยละ 12.9

##### ตอนที่ 2 พฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา โดยภาพรวมมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 4.12$ ) เมื่อพิจารณาแต่ละด้านของพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา

2.1.1 ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 3.80$ )

2.1.2 ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{x} = 4.29$ )

2.1.3 ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{x} = 4.22$ )

2.1.4 ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 4.14$ )

2.1.5 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ( $\bar{x} = 4.12$ )

### ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

3.1 เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

3.2 อายุ ชั้นปีและคณะที่ศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

### ตอนที่ 4 แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดพฤติกรรมรับผิดชอบ

#### 4.1 ข้อเสนอของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง

1) ตั้งใจเรียน แต่งกายสุภาพ ทำหน้าที่หลักของตนเองให้ดีที่สุดปฏิบัติดี มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและทำงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เสร็จและเป็นระเบียบงาน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ติดตามผลงานของตนเองอยู่เสมอไม่ให้ขาดช่วง ร้อยละ 51.35

#### 4.2 ข้อเสนอของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว

1) ช่วยท่านทำงานบ้าน ถึงแม้งานที่ช่วยจะแบ่งเบาได้มากนักน้อยเพียงใดแต่ก็ช่วยทุกครั้งที่มีโอกาสและพาไปวัดสวดมนต์ เคารพญาติผู้ใหญ่ทุกคนในครอบครัว และ ต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ เมื่อท่านแก่ช่วยเหลือดูท่านเป็นอย่างดี ร้อยละ 29.68 เท่ากัน

2) พุดจาอ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบหรือโกหก ร้อยละ 12.5

#### 4.3 ข้อเสนอของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อน

1) ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนเมื่อเพื่อนมีความลำบาก ไม่เอาเปรียบ มีน้ำใจกับเพื่อนช่วยเหลือและคอยให้คำปรึกษา ร้อยละ 32.25

2) ให้คำชี้แนะในทางที่ดีกับเพื่อน ถ้าเพื่อนหลงผิดต้องคอยแนะนำในทางที่ถูกต้อง รักเพื่อนๆทุกคนและจะแนะนำให้เพื่อนไปในทางที่ดี ร้อยละ 22.58

#### 4.4 ข้อเสนอของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา

1) เคารพในสิ่งที่ตัวเองทำอยู่ไม่ดูถูกและพอใจในสถานศึกษาที่ตัวเองอยู่ ไม่ทำให้สถาบันเสียชื่อเสียง เช่น ไม่ทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา รักษาภาพและชื่อเสียงของสถาบัน ไม่ดูถูกสถานศึกษาของตนและสถานศึกษาอื่น ร้อยละ 35.13

2) ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดสถานศึกษา ร้อยละ 18.91

#### 4.5 ข้อเสนอของนักศึกษาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

1) มีความรับผิดชอบต่อสังคม คือ เป็นคนดีของสังคม ช่วยเหลืองานสังคม ชุมชน หมู่บ้านตามโอกาสที่มี ไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมายเลย ร้อยละ 30.30

2) ทำตัวให้เป็นคนดีของสังคมและทำประโยชน์ให้กับสังคมเท่าที่ทำได้ ไม่เบียดเบียนคนอื่น ปฏิบัติตามกฎหมาย ร้อยละ 24.24

## 5.2 อภิปรายผลการวิจัย

### 5.2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา

1) **ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง** โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษา มีการดูแลตนเอง เช่น ออกกำลังกายและดูแลสุขภาพตนเอง มีการระวังความคิดไม่ให้คิดในทางที่ไม่ดี พร้อมทั้งครองตนในทางที่ดีงามตามหลักคำสอนทางศาสนา ตลอดจนมีการ เจริญสุขภาพ ใจเพราะ ไม่พูดคำเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบและไม่พูดเพื่อเจ้อ ตามที่ได้รับการอบรมจากคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับวัลภา ดวงชาตม ได้ศึกษาผลการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 โรงเรียนเขาวไร่ศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า

1) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงกว่ากลุ่ม ควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง แตกต่างกันระหว่างการใช้การเสริมแรงทางสังคมกับการใช้บัตรเครดิตประทับตรารูปดาว และระหว่างการใช้การเสริมแรงทางสังคมกับการใช้ตัวแบบบุคคลจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับระพีพร นิยมประยูร ได้ศึกษา ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพที่มีต่อ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดดอนหวาย อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า

1) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงขึ้น หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มสร้างคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนกลุ่มควบคุมสูงขึ้น หลังจากการได้รับการสอน แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียนกลุ่มทดลอง ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) **ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว** โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาได้รับการอบรมจากสถานศึกษา จึงมีความเคารพ อ่อนน้อม เชื่อฟังคำสั่งสอนของมารดาบิดาหรือ ผู้ปกครอง ไม่ประพฤติในทางที่เสียหาย อันเป็นเหตุทำให้เสียหายวงศ์ตระกูลของตน ดังนั้นนักศึกษาจึงมี

ความรับผิดชอบต่อครอบครัว อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับภัสรา อรุณมีศรี ให้ความหมาย ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรม ต่อไปนี้ คือ เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ปกครอง ช่วยเหลือการงานตามความสามารถและโอกาส นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับสิงคาลกสูตร ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวไว้ว่า ปรตถิมทิส คือทิศเบื้องหน้า มารดาบิดา บุตรพึงบำรุงด้วยสถาน 5 คือ 1) ท่านได้เลี้ยงมาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ 2) ทำกิจของท่าน 3) ดำรงวงศ์สกุล 4) ประพฤติตนให้เป็นคนควรรับทรัพย์มรดก 5) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน และในทางกลับกัน เมื่อมารดาบิดาได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน 5 คือ 1) ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว 2) ให้ตั้งอยู่ในความดี 3) ให้ศึกษาศิลปวิทยา 4) หากภรรยาที่สมควรให้ 5) มอบทรัพย์ให้ในสมัย

**3) ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อน** โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาได้รับการอบรมและการได้เข้าอบรมค่ายคุณธรรมต่างๆที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นและได้ศึกษาหลักธรรมมาแล้วจึงมีความยินดีและเคารพในสิทธิของเพื่อน ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในทางที่ดี มีความรัก ความจริงใจ มีความเสียสละไม่เอาเปรียบซึ่งกันและกัน ตลอดจนเคารพนับถือมารดาบิดาของเพื่อนเสมือนหนึ่งมารดาบิดาของตนและนับถือญาติๆของเพื่อนเสมือนหนึ่งญาติของตน จึงทำให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อเพื่อน อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับภัสรา อรุณมีศรี ให้ความหมาย ความรับผิดชอบต่อชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน ไว้ว่า หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมที่ช่วยเหลือการงานของชั้นเรียนและเพื่อนนักเรียน นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับสิงคาลกสูตร ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไว้ว่า อุตตรทิส คือทิศเบื้องซ้ายมิตร กุลบุตรพึงบำรุงด้วยสถาน 5 คือ 1) ด้วยให้ปัน 2) ด้วยเจรจา ถ้อยคำไพเราะ 3) ด้วยประพฤติประโยชน์ 4) ด้วยความเป็นผู้มีตนเสมอ 5) ด้วยไม่แก่งกล่าวให้คลาดจากความจริง และในทางกลับกัน เมื่อมิตรได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรด้วยสถาน 5 คือ 1) รักษามิตรผู้ประมาทแล้ว 2) รักษาทรัพย์ของมิตรผู้ประมาทแล้ว 3) เมื่อมีภัย เอาเป็นที่พึ่งพำนักได้ 4) ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ 5) นับถือตลอดถึงวงศ์ของมิตร

**4) ด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา** ภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะนักศึกษาได้รับการอบรมและได้ศึกษาหลักธรรมมาแล้วจึงมี มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา เช่น แต่งกายสุภาพ รักษา ป้องกันและเชิดชูเกียรติยศชื่อเสียงของสถานศึกษา ดังนั้นนักศึกษาจึงมีความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับจันทรา พวงยอด ได้ศึกษา การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา โดยใช้กิจกรรมและเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง พบว่า

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียนสูงขึ้นในทุกสัปดาห์

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตนในการเรียนสูงขึ้นตามลำดับ จากสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 3 แต่ในสัปดาห์ที่ 4 นักเรียนมีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตนลดลง เล็กน้อยและมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นอีกในสัปดาห์ที่ 5 และสัปดาห์ที่ 6 ตามลำดับ

3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรับผิดชอบด้านการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของ โรงเรียนด้านการปฏิบัติตนในการเรียนและด้านการยอมรับผลการกระทำของตนเองสูงขึ้น หลังจากการใช้ กิจกรรมและเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้อง กับเอมอร์ พรหมมานอก ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในหน้าที่ ของนักศึกษาวิชาชีพครูสถาบันราชภัฏ พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติตามระเบียบของสถาบัน เป็น พฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ของนักศึกษาครูที่เด่นชัดเป็นอันดับหนึ่งในทัศนะของนักศึกษาวิชาชีพ ครูและอาจารย์ สถาบันราชภัฏ

5) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาให้ความสำคัญและมีสำนึกสำนึกที่ดีต่อสังคมตามที่ได้รับการศึกษาอบรมมาจากสถานศึกษา จึง ปฏิบัติตามกฎหมายหรือตามบรรทัดฐานทางสังคม มีความซื่อสัตย์ มีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์และสรรพ สัตว์ สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่สังคม ป้องกันความไม่ดีที่จะเกิดแก่สังคม ให้ความร่วมมือใน กิจกรรมของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นนักศึกษาจึงมีความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับดี ซึ่ง สอดคล้องกับสมวาสนา ธนเมธีกุล ได้ศึกษาจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรับผิดชอบของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักศึกษาในกลุ่ม ตัวอย่างรวมและทุกกลุ่มตัวอย่างย่อย ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมสูง มีพฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่า นักศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมต่ำ

นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างรวมและทุกกลุ่มตัวอย่างย่อย ที่มีสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาสูง มี พฤติกรรมรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาต่ำ

6) จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมรับผิดชอบของ นักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความเอาใจใส่ ต่อตนเองหรือต่อด้านการศึกษาแตกต่างกัน โดยธรรมชาติเพศหญิงมักจะดูแลตนเองดีกว่าเพศชายหรือ มักจะเอาใจใส่ต่อการศึกษามากกว่าเพศชาย จึงส่งผลให้เพศมีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมรับผิดชอบ ของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับกุหลาบ ตริยะสัจกุลโกวิท (2531) ; อ่างใน สมวาสนา ธนเมธีกุล ได้ศึกษา เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีการศึกษา 2530 โรงเรียนสวน อนันต์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2530 โรงเรียนสวนอนันต์ นักเรียนชาย 160 คน นักเรียนหญิง 207 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชายและ

นักเรียนหญิงมีพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมรวมทุกคุณลักษณะและจำแนกเป็นคุณลักษณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนหญิงมีระดับนัยสำคัญสูงกว่านักเรียนชายในทุกคุณลักษณะของจริยธรรมที่วิจัยในครั้งนี้

### 5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

#### 5.3.1 ด้านพฤติกรรมรับผิดชอบ

##### 5.3.1.1 ความรับผิดชอบต่อตนเอง

1) มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น มีการให้เกียรติบัตรเพื่อเป็นการประกาศการทำดีแก่นักศึกษาผู้ที่มีความประพฤติดี เช่น พุดสุภาพ ไพเราะ เกรดเฉลี่ยสูง เพื่อให้ นักศึกษา มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และตั้งตนอยู่ในทางที่ถูกต้อง

##### 5.3.1.2 ความรับผิดชอบต่อครอบครัว

1) มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว เช่น มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรม โดยให้นักศึกษาพาครอบครัวมาร่วมงาน เช่น วันแม่หรือวันพ่อ หรือให้รางวัลกับนักศึกษาที่ประพฤติตนเป็นลูกที่ดี เป็นต้น

##### 5.3.1.3 ความรับผิดชอบต่อเพื่อน

1) มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อน เช่น โครงการเพื่อนช่วยเพื่อน หรือส่งเสริมให้กิจกรรมพี่รหัสหรือน้องรหัส ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เพื่อนักศึกษาจะได้มีความรักกลมเกลียวกันในหมู่เพื่อนนักศึกษาด้วยกันเอง

##### 5.3.1.4 ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา

1) มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา มีการให้เกียรติบัตรเพื่อเป็นการประกาศการทำดีแก่นักศึกษาผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน ปฏิบัติตนตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษา เช่น แต่งกายสุภาพ เป็นต้น

##### 5.3.1.5 ความรับผิดชอบต่อสังคม

1) มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น ส่งเสริมให้นักศึกษาออกช่วยสังคมหรือให้ความร่วมมือในกิจกรรมของชุมชน ตามสมควรแก่โอกาสหรือเทศกาลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

### 5.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.4.1 ควรมีการทำวิจัยในเรื่อง เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5.4.2 ควรมีการทำวิจัยในเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมรับผิดชอบของนักศึกษา  
ศฤห์สัถ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

5.4.3 ควรมีการทำวิจัยในเรื่อง จิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม  
รับผิดชอบของนักศึกษา จังหวัดขอนแก่น

ตัวอย่าง